

ENERGIEMANAGEMENTPLAN

versiedatum: 13 augustus 2022

Inhoud

1	INLEIDING	3
1.1	OVER DIT RAPPORT	3
1.2	BETROKKENEN	3
1.3	OVER DE ORGANISATIE.....	3
2	CO ₂ -FOOTPRINT 2021	4
2.1	GRENZEN	4
2.1.1	Scopes.....	4
2.1.2	Organisatorische grenzen van het energiemanagementsysteem.....	4
2.1.3	CO ₂ -emissiegegevens.....	5
2.2	CO ₂ -FOOTPRINT 2021	6
2.3	ANALYSE CO ₂ -FOOTPRINT	7
2.3.1	Scope 1: Directe CO ₂ -emissie 2021.....	7
2.3.2	Scope 2: Indirecte CO ₂ -emissie 2021.....	7
2.3.3	Scope 3: Business travel CO ₂ -emissie 2021	7
2.3.4	Periodieke rapportage.....	7
2.4	BETROUWBAARHEID MEETGEGEVENS.....	7
2.4.1	Referentiejaar	8
2.5	EISEN VAN NEN-EN-ISO 50001:	8
2.6	EIGEN VERIFICATIE.....	9
3	CO ₂ -REDUCTIEBELEID	9
3.1	BELEIDSVERKLARING VAN DE DIRECTIE.....	9
3.2	KWANTITATIEVE DOELEN 2026	10
3.2.1	Reductiemaatregelen en verantwoordelijken.....	10
4	CO ₂ -REDUCTIEPLAN	12
4.1	REDUCTIE MAATREGELEN	12
4.1.1	Scope 1 / mobiele werktuigen en zakelijk verkeer.....	12
4.1.2	Scope 2 / elektriciteit.....	12
4.1.3	Duurzame energie	13
5	VERKLARINGEN: Sector- cq. keteninitiatieven	14

1 INLEIDING

1.1 OVER DIT RAPPORT

Dit rapport beschrijft de CO₂-Footprint, CO₂-reductiedoelstellingen en CO₂-reductiemaatregelen van Mous Waterbeheer te Balk.

Leeswijzer:

- Hoofdstuk 2 beschrijft onze CO₂-Footprint voor 2021, tevens het referentiejaar.
- Hoofdstuk 3 bevat onze kwantitatieve reductiedoelen, voor scope 1 & 2 emissies, uitgedrukt in percentages ten opzichte van 2021.
- Hoofdstuk 4 beschrijft ons plan van aanpak.

1.2 BETROKKENEN

Bij de totstandkoming van dit rapport zijn betrokken:

- Willem Grouwstra (CO₂-functionaris Mous Waterbeheer)
- Hidde Kriele (algemeen directeur Mous Waterbeheer)
- Steffen Jorritsma (commercieel directeur Mous Waterbeheer)
- Rianne Wouda (adviseur Arbo ABC Noord)

1.3 OVER DE ORGANISATIE

Mous Waterbeheer is een kennisintensieve ontwikkelaar en leverancier van innovatieve oplossingen voor integraal waterbeheer. Onze vakmensen zijn experts op het gebied van telemetrie, elektrotechniek, werktuigbouwkunde en civiele techniek. Dagelijks werken zij met partners samen voor de nieuwbouw en renovatie van sluizen, bruggen, rioolgemalen en drukriolering. Daarnaast onderhoudt Mous Waterbeheer rechtstreeks contact met leveranciers van software- en besturingsoplossingen; een unieke meerwaarde voor onze klanten: aannemers, technici en beheerders bij provincie, gemeenten en waterschappen.

Klanten kiezen voor Mous Waterbeheer omdat wij projecten van A tot Z begeleiden en ontzorgen; in veel gevallen in een bouwteam en op basis van een open boekhouding. Mous Waterbeheer levert diverse (software)oplossingen voor integraal waterbeheer van uw waterbeheergebied. Daarnaast zorgen onze vakmensen voor regulier en preventief service en onderhoud, zowel in het vakgebied Riooltechniek als Bruggen & Sluizen.

2 CO₂-FOOTPRINT 2021

2.1 GRENZEN

2.1.1 Scopes

De CO₂-Footprint in deze rapportage heeft betrekking op de scopes 1, 2 en 3 (voor wat betreft zakenreizen vliegtuig, zakenreizen privéauto en zakelijk verkeer via openbaar vervoer) zoals gedefinieerd in de CO₂-Prestatieladder van SKAO;

Scope 1:

Brandstoffen, wagenpark en gasverbruik.

Scope 2:

Elektra verbruik.

Scope 3:

Zakenreizen vliegtuig, zakenreizen privéauto, zakelijk verkeer via openbaar vervoer, woon-werk verkeer, afval verwerking, papier gebruik, elektra bij klanten, uitbestede emissies en overig verbruik.

Emissies ten gevolge van zakelijk reizen (personenvervoer onder werktijd):

Hoewel zakenreizen vliegtuig, zakenreizen privéauto en zakelijk verkeer via openbaar vervoer conform het GHG protocol tot de scope 3 emissie categorie behoren, moeten deze emissies formeel voor de CO₂-Prestatieladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor 3.A.1. In het referentiejaar 2021 is emissie uitstoot binnen scope 3 alleen van toepassing bij Mous Waterbeheer wat het woon-werk verkeer betreft.

2.1.2 Organisatorische grenzen van het energiemanagementsysteem

Op basis van de KvK zijn de betrokken ondernemingen ingeschreven als:

- MWB Holding BV (KvK-nummer 67544517)
- Mous Pompenbouw Balk BV (KvK-nummer 01139047)
- Mous Pompsupport BV (KvK-nummer 01087281)
- Mous Waterbeheer BV (KvK-nummer 01087320)

Organisatieschema van de interne organisatie:

Het organigram van Mous Waterbeheer is terug te vinden op de eerste bladzijde in het handboek CO₂-prestatieladder niv. 3 van Mous Waterbeheer.

De functie van CO₂-functionaris wordt vervuld door de heer Willem Grouwstra (KAM-functionaris).

De organisatiegrenzen zijn als volgt vastgesteld:

- MWB Holding BV & Mous Pompenbouw Balk BV & Mous Pompsupport BV & Mous Waterbeheer BV
 - Bedrijfsvestiging (kantoor, productiehal, opslag en kantine) aan de Eigen Haard 41, 8561 EX in Balk;
 - Energieverbruik bedrijfsvestiging;
 - Brandstofverbruik wagenpark (servicebussen + bedrijfswagens projectleiding en sales etc.);
 - Projectgebonden brandstofverbruik (materieel en machines / gereedschappen).

C-aanbieders / concernrelaties:

Er zijn geen leveranciers, waar Mous Waterbeheer (gedeeltelijke) zeggenschap over heeft. Er zijn derhalve geen leveranciers meegenomen in de CO₂-Footprint.

2.1.3 CO₂-emissiegegevens

De CO₂-Footprint is bepaald op basis van de eigen emissie-inventarisatie. Voor de berekening zijn de CO₂-emissiefactoren van 2021 gebruikt. Deze zijn terug te vinden op:

www.co2emissiefactoren.nl en komen overeen met de eisen van de CO₂-Prestatieladder.

De gerapporteerde periode loopt synchroon aan het boekjaar van Mous Waterbeheer, welke loopt van 1 januari tot en met 31 december.

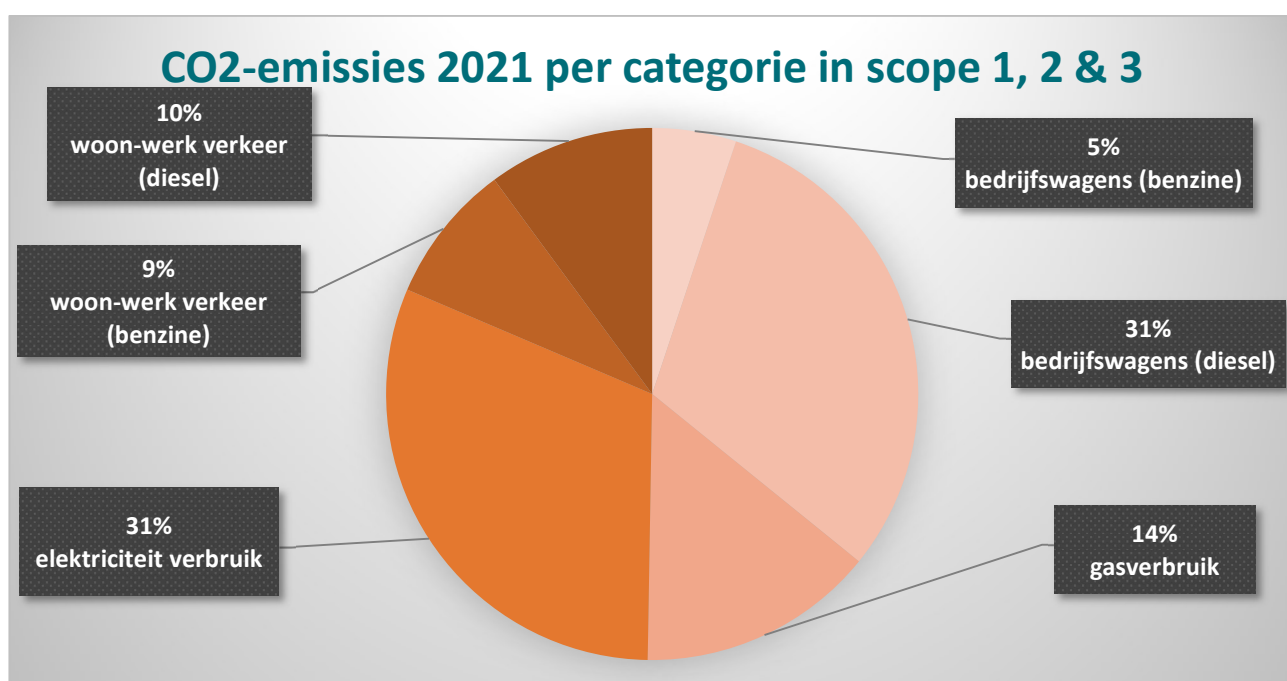
2.2 CO₂-FOOTPRINT 2021

De energiegegevens van 2021 zijn verwerkt in de eigen emissie-registratie. In de onderstaande tabel is de totale CO₂-uitstoot in 2021 (basisjaar) weergegeven per scope en de CO₂-footprint.

2021 - Emissie-inventaris (CO₂-uitstoot in basisjaar 2021)

versie 11-08-2022

	Omschrijving	Aantal	Eenheid	CO ₂ emissiefactor	CO ₂ uitstoot	CO ₂ uitstoot in ton	Perc.
SCOPE 1							
Brandstof	Bedrijfswagens (Euro 95 E10 + Unleaded High Perf)	3573,08	liter	2,784	9947,45	9,9	5%
	Bedrijfswagens (Diesel Zwavelvrij + High Perf)	18361,66	liter	3,262	59895,73	59,9	31%
Gas	Gasverbruik bedrijfslocatie	14920,73	m3	1,884	28110,65	28,1	14%
SCOPE 2							
Elektriciteit	Stroomverbruik (grijze stroom) bedrijfslocatie	109170	kWh	0,556	60698,52	60,7	31%
SCOPE 3							
Business travel	Personenauto's (benzine)	81720	km	0,202	16507,44	16,5	9%
	Personenauto's (diesel)	111960	km	0,176	19704,96	19,7	10%
TOTAAL					194864,76	194,8	

Emissies die geen invloed hebben op afwegingen en inschattingen (inclusief reductiedoelen), < 5% van de totale CO₂-emissies:

- koudemiddel;
- oliën;
- AdBlue.

2.3 ANALYSE CO₂-FOOTPRINT

2.3.1 Scope 1: Directe CO₂-emissie 2021

De directe emissie van CO₂ is gemeten en berekend als 97,7 ton CO₂.

In scope 1 veroorzaakt het dieselverbruik door de mobiele werktuigen en het zakelijk verkeer de meeste CO₂-uitstoot, namelijk: 59,9 ton CO₂ (31% van de totale footprint).

Aardgas voor verwarming veroorzaakte in 2021: 28,1 ton CO₂ uitstoot (14% van de totale footprint).

2.3.2 Scope 2: Indirecte CO₂-emissie 2021

De indirecte emissie van CO₂ is gemeten en berekend als 60,7 ton CO₂.

In scope 2 wordt de CO₂-uitstoot volledig bepaald door de ingekochte elektriciteit; 60,7 ton (31% van de totale footprint). Het betreft elektriciteit, ten behoeve van de bedrijfsvestiging.

2.3.3 Scope 3: Business travel CO₂-emissie 2021

Het woon-werkverkeer van het personeel van Mous Waterbeheer valt onder scope 3 en is gemeten en berekend als een totale uitstoot van 36,2 ton CO₂. Waarvan 16,5 ton CO₂ wordt uitgestoten door werknemers met een benzineauto. De overige 19,7 ton CO₂ wordt veroorzaakt door auto's van werknemers die rijden op diesel.

2.3.4 Periodieke rapportage

Minimaal jaarlijks worden de gegevens verzameld, ingevuld en verwerkt in de CO₂-Footprint, hierdoor worden de effecten van de genomen maatregelen zichtbaar.

De organisatie en onze productiviteit kan wijzigen, groeien en krimpen. Het verbruik hangt daar mee samen. De op te stellen CO₂-Footprints worden derhalve altijd vergeleken met de uitgangssituatie als vastgesteld voor het basisjaar 2021 en de emissie wordt verrekend per Euro omzet.

Ontwikkelingen / reeds getroffen maatregelen:

In de maatregelenlijst (opgenomen in de bijlage) is zichtbaar welke maatregelen er reeds zijn genomen, en welke gepland staan voor de komende jaren.

2.4 BETROUWBAARHEID MEETGEGEVENS

Scope 1:

De meetgegevens van het diesel- en benzineverbruik ten behoeve van de mobiele werktuigen en het zakelijk verkeer worden geregistreerd aan de hand van de factuurgegevens van Shell. Elke werkauto/werknemer met auto heeft een eigen Shell-tankpas. Er komt gemiddeld wekelijks een factuur binnen van Shell met een overzicht van de afgenomen hoeveelheid brandstoffen.

De meetgegevens van het aardgasverbruik (bedrijfslocatie) zijn verzameld op basis van factuurgegevens en de registratie in het portaal van Nieuwe Stroom. Daarin staan de precieze verbruik gegevens.

Deze gegevens worden voldoende betrouwbaar geacht.

Scope 2:

De meetgegevens van het elektriciteitsverbruik (bedrijfslocatie) zijn verzameld op basis van factuurgegevens en de registratie in het portaal van Nieuwe Stroom. Daarin staan de precieze verbruik gegevens. Daarnaast is er een registratie aanwezig van de KAM-functionaris, die met regelmaat de meterstand afleest en de gegevens daarvan registreert. Echter zijn de gegevens van Nieuwe Stroom (leverancier) leidend.

Deze gegevens worden voldoende betrouwbaar geacht.

Scope 3:

De meetgegevens voor het aantal kilometers woon-werk verkeer zijn verzameld op basis van de woon-werk verkeer administratie. De kilometers worden berekend per medewerker op basis van het aantal contractdagen. De afstand is van de woonplaats van de medewerker naar de vestigingsplaats Mous en retour, berekend via Google-maps. Voor de totaalberekening wordt uit gegaan van 45 operationele werkweken op jaarbasis.

2.4.1 Referentiejaar

Voor Mous Waterbeheer zijn de eerste metingen in het kader van de ISO 14064-norm over het kalenderjaar 2021. Deze rapportage over het jaar 2021 geldt als referentiejaar op basis waarvan de toe- of afname van de CO₂-emissie wordt vastgesteld.

2.5 EISEN VAN NEN-EN-ISO 50001:

4.4.3. Uitvoeren van een energiebeoordeling:	Energiemanagementsysteem:
a) Het energieverbruik en de gebruikte energiefactoren moeten gebaseerd zijn op metingen of andere data	Emissie-inventaris 2021, energiemangementplan H 2.1.3 en H 2.2
b) Significant energieverbruik, in het bijzonder significante veranderingen, moeten in beeld worden gebracht	Emissie-inventaris 2021, energiemangementplan H 2.3
c) Een inschatting van het verwachte energieverbruik van de komende periode	Energiemanagementplan H 4
d) Het identificeren van alle personen die werken voor de organisatie wiens acties kunnen leiden tot significante veranderingen in het energieverbruik	Er zijn geen personen te benoemen die een dermate invloed op de CO ₂ -Footprint hebben, dat diens acties alleen al zou zorgen voor significante veranderingen in het energieverbruik
e) Identificatie van mogelijkheden om energie te besparen en het bepalen van de prioriteiten	Energiemanagementplan H 4

2.6 EIGEN VERIFICATIE

Mous Waterbeheer verklaart dat de emissie-inventaris (door de directie en extern adviseur) is geverifieerd (de manier waarop) en derhalve voldoende zekerheid biedt.

3 CO₂-REDUCTIEBELEID

3.1 BELEIDSVERKLARING VAN DE DIRECTIE

Mous heeft zich ten doel gesteld om haar CO₂-emissie te reduceren. De doelstelling is om de CO₂-uitstoot in 2026 met 6% te reduceren ten opzichte van het referentiejaar 2021. Deze doelstelling is met name gericht op het diesel-, benzine- en elektriciteitsverbruik.

Alle medewerkers hebben de taak om bij hun werkzaamheden energie te besparen. Het thema energiebeheersing en reductie is inmiddels een vast onderdeel van de interne overlegsituaties.

Uit de beleidsverklaring:

In het energiemangementplan worden doelstellingen genoemd die het CO₂-emissiereductiebeleid verder uitwerken. Door periodieke beoordeling stelt de directie vast of de reductiedoelstellingen worden gerealiseerd.

De Plan-Do-Check-Act methodiek waarborgt continue verbetering van het energiemangementstelsel van Mous Waterbeheer en een groeiende bewustwording van medewerkers en andere stakeholders met betrekking tot de reductie van de CO₂ emissie.

Door middel van deze verklaring worden medewerkers, personen die voor of namens Mous Waterbeheer werkzaam zijn, (potentiële) klanten en andere stakeholders op de hoogte gebracht van de reductiedoelstellingen die de directie zich heeft gesteld en de wijze van communicatie met de buitenwereld.

Door de directie worden adequate middelen beschikbaar gesteld om de doelstellingen te realiseren die het zichzelf heeft gesteld en om actief en aantoonbaar deel te nemen aan de aan Mous Waterbeheer gerelateerde initiatieven op het gebied van CO₂-reductie.

Mous Waterbeheer stelt zich tot doel om de CO₂ uitstoot in scope 1 en 2 in 2026 met 6% te reduceren ten opzichte van 2021. Dit door middel van:

- Fossiel aangedreven materieel vervangen door elektrisch aangedreven materieel waar mogelijk;
- Bevorderen bewustwording CO₂-reductie bij de medewerkers;
- Overstappen van grijze stroom naar groene stroom (inventariseren);
- De bedrijfslocatie in Balk voorzien van zonnepanelen;
- Vervangen gas gestookte heaters door infraroodverwarming;
- Thuiswerkbeleid blijvend implementeren (het hybride werken);
- Automobilititeit ontmoedigen resp. fietsen bevorderen (b.v. elektrische leasefietsen);
- Nauwere samenwerking met opdrachtgevers, (onder)aannemers en leveranciers op het gebied van CO₂-reductie.

3.2 KWANTITATIEVE DOELEN 2026

De kwantitatieve doelen voor 2026 zijn gebaseerd op de CO₂-Footprint van 2021 (zie hoofdstuk 2) en het CO₂-reductieplan (zie hoofdstuk 4).

Reductiedoelstellingen 2022 – 2026 (cumulatieve percentages)						
Scope	Energievorm	2022	2023	2024	2025	2026
1	Diesel en benzine	0,5%	1%	1%	1,2%	1,5%
2	Elektriciteit	0%	0,5%	2,1%*	4,5%*	4,5%*
Totaal:		0,5%	1,5%	3,1%	5,7%	6%

*besparing kan mogelijk bijgesteld worden op basis van simulatie.

Duurzame energie:

De doelstelling is om, voor wat betreft de bedrijfsvestiging, uitsluitend (100%) Nederlandse groene stroom te verbruiken. En voor 2027 de bedrijfsvestiging te voorzien van zonnepanelen.

Als maatstaf wordt de omzet genomen (per Euro omzet). De reden hiervoor is dat met name het werkvolume de hoeveelheid CO₂-uitstoot beïnvloedt.

3.2.1 Reductiemaatregelen en verantwoordelijken

Van 2022 t/m 2026 voeren we de reductiemaatregelen uit, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 4 van dit rapport.

Betrokkenheid van medewerkers:

De betrokkenheid van medewerkers bij duurzame ontwikkelingen werkt twee kanten op. De medewerker is bepalend voor het draagvlak van duurzame ontwikkeling.

Analyse / evaluatie: bewust maken van de medewerkers met betrekking tot brandstofkosten, de uitstoot van CO₂, maatregelen en hun eigen inbreng: gespreksthema van overlegsituaties. Daarnaast het stimuleren van zuinig rijden: Het Nieuwe Rijden. Hiervoor wordt een toolbox in december 2022 aangeboden, en in 2023 een cursus Het Nieuwe Rijden voor alle chauffeurs van een bedrijfswagen.

Brandstofverbruik:

Analyse / evaluatie: zie de ingevulde maatregellijst, zoals:

- minimaal vier extra autolaadpalen installeren voor opladen elektrische voertuigen voor 1-7-2023 (= voorwaarde voor extra elektrische voertuigen: zie onderstaande);
- vervangen tenminste 3 diesel bedrijfsvoertuigen door elektrisch voor 1-7-2023 (ca. 10,5 ton CO₂ besparing);
- thuiswerken (hybride werken) bevorderen (minder vervoersbewegingen) (ca. 10% = 3,5 ton CO₂ reductie per 01-2023);

- fossiel aangedreven materieel vervangen door elektrisch aangedreven materieel (doorlopend) of toepassen alkylaat benzine (hogedrukspuiten) voor 1-7-2023 waar mogelijk (geschatte reductie 2% = 2 ton CO₂);
- automobilititeit ontmoedigen resp. fietsen bevorderen per 01-2023 (b.v. elektrische leasefietsen); (geschatte reductie 2% = 0,7 ton CO₂);
- mogelijkheden onderzoeken bedrijfswagens laten rijden op HVO (blauwe diesel) voor 12-2023 (besparingspotentieel ca. 54 ton CO₂).
- training het nieuwe rijden 07-2023 (besparing ca. 10% = 5,9 ton CO₂).

Gasverbruik:

Analyse / evaluatie: zie de ingevulde maatregellijst, zoals:

- de bedrijfslocatie in Balk voorzien van zonnepanelen voor september 2023 (= voorwaarde voor Infraroodheaters: zie onderstaande);
- vervangen gas gestookte heaters door infraroodverwarming voor 12-2023. Het vervangen van de gasheaters zal per 12-2023 een verwachte reductie geven van ongeveer 20% (5,6 ton CO₂) van het totale huidige gasverbruik in basisjaar 2021.

Elektriciteitsverbruik:

Analyse / evaluatie: zie de ingevulde maatregelenlijst, zoals:

- stap over op groene stroom (groene stroom is een verzamelnaam voor stroom die op duurzame wijze wordt opgewekt, d.w.z. uit duurzame onuitputtelijke bronnen, zoals wind, zon, waterkracht en biomassa. De opwekking van groene stroom heeft minder schadelijke effecten op het milieu dan grijze stroom. Als je kiest voor in Nederland opgewekte stroom, dan wordt er daadwerkelijk CO₂ gereduceerd): maximaal besparingspotentieel* 60,7 ton CO₂ bij zuiver groene stroom (mits geen andere maatregelen op het gebied van elektriciteit worden genomen: zie onderstaande);
- zonnepanelen aanleggen, installeren en bedrijfslocatie van eigen stroom voorzien. Naar verwachting zal de inzet van de zonnepanelen tot ca. 90% van het elektriciteit verbruik (referentiejaar 2021) kunnen voorzien* (= ca. 54 ton CO₂);
- de huidige tl-verlichting in de hallen te vervangen door led* (ca. 50% reductie elektriciteitsverbruik = 10 ton CO₂ reductie);

* NB: bovenstaande factoren mogen niet zondermeer opgeteld worden, een combinatie van deze maatregelen kan maximaal een besparing van 100% = 60,7 ton CO₂ opleveren..

Vastgestelde maatregelen:

Een volledig overzicht is opgenomen in de maatregelenlijst vanuit SKAO en nader uitgewerkt in hoofdstuk 4 van dit rapport.

4 CO₂-REDUCTIEPLAN

4.1 REDUCTIE MAATREGELEN

Hoofddoel: Mous Waterbeheer stelt zich tot doel om de CO₂ uitstoot in scope 1 en 2 in 2026 met 6% te reduceren ten opzichte van 2021.

Maatregelen	Datum realisatie
Doel: Fossiel aangedreven materieel vervangen door elektrisch aangedreven materieel waar mogelijk	
3 fossiele bedrijfswagens vervangen voor elektrische bedrijfswagens (ca. 10,5 ton CO ₂ besparing)	07-2023 gepland
Alle heftrucks zero CO ₂ -emissie	07-2001 gerealiseerd
3 laadpunten installeren	03-2022 gerealiseerd
Min. 4 extra laadpalen installeren	07-2023 gepland
Onderzoek vervangen fossiel aangedreven hogedrukreinigers door elektrisch of toepassen alkylaar benzine (besparingspotentieel 2 ton CO ₂)	07-2023 gepland
Doel: Minder CO₂ uitstoot door fossiele brandstoffen, gebruik maken van alternatieven	
Mogelijkheden onderzoeken bedrijfswagens laten rijden op HVO (blauwe diesel) (ca. 54 ton CO ₂ besparing)	12-2023 gepland
Doel: 100% van de verlichting van bedrijventerreinen bestaat uit LED-verplichting.	
LED verlichting binnen realiseren	05-2021 gerealiseerd
LED verlichting hallen en buiten (ca. 10 ton CO ₂ besparing)	11-2022 gepland
Doel: >75% van de verwarmde bedrijfshallen heeft infraroodverwarming.	
Vervangen alle gasheaters door infraroodverwarming (ca. 5,6 ton CO ₂ besparing per 12-2023)	12-2023 gepland
Doel: Het elektriciteitsgebruik van alle bedrijfshallen wordt voor tenminste 50% gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via investering zonnepanelen)	
Aanleggen, installeren en van eigen stroom voorzien (ca. 54 ton CO ₂ besparing)	09-2023 gepland
Doel: Overstappen van grijze stroom naar groene stroom	
Mogelijkheden onderzoek voor overstappen van grijze naar groene stroom (besparingspotentieel maximaal 60,7 ton CO ₂)	12-2022 gepland
Doel: Bevorderen bewustwording en deelname CO₂-reductie bij de medewerkers	
Toolbox zuinig rijden ter beschikking stellen aan bestuurders (ca. 5,9 ton CO ₂ besparing)	12-2022 gepland
Cursus Het Nieuwe Rijden aanbieden aan elke chauffeur van een bedrijfsbus (zie voorgaande)	07-2023 gepland
Thuiswerken verder bevorderen (hybride werken) (ca. 2 ton CO ₂ besparing)	01-2023 gepland
Automobiliteit ontmoedigen resp. fietsen bevorderen (b.v. elektrische leasefietsen; ca. 0,7 ton CO ₂ besparing)	01-2023 gepland
Overige maatregelen:	
Controle lekkage perslucht	01-2021 gerealiseerd en doorlopend

4.1.1 Scope 1 / mobiele werktuigen en zakelijk verkeer

De reeds genomen en geplande reductiemaatregelen zijn opgenomen in de maatregelenlijst van SKAO 2021 en uitgewerkt in de bovenstaande tabel van dit hoofdstuk.

4.1.2 Scope 2 / elektriciteit

De reeds genomen en geplande reductiemaatregelen zijn opgenomen in de maatregelenlijst van SKAO 2021 en uitgewerkt in de bovenstaande tabel van dit hoofdstuk.

4.1.3 Duurzame energie

Het huidige energieleveringscontract levert grijze stroom. De mogelijkheden worden onderzocht om eerst over te stappen op groene stroom levering, tot dat de zonnepanelen zijn geïnstalleerd en energie opwekken.

5 VERKLARINGEN: Sector- cq. keteninitiatieven

Relevante initiatieven, in de sector en keten waarin Mous Waterbeheer haar activiteiten uitvoert:

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO ₂ -reductie	
SKAO Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen	Duurzaamheid krijgt steeds meer aandacht in onze maatschappij. Dit zien wij ook terug bij onze opdrachtgevers. Bij aanbestedingen wordt er steeds vaker gevraagd naar de CO ₂ -uitstoot van onze organisatie. Dit wordt gedaan aan de hand van de CO ₂ -Prestatieladder en wordt beheerd door SKAO.
Overheid De overheid gaat steeds duurzamer inkopen	Dit initiatief zien wij terug bij de gemeenten, overheden en waterschappen waarvoor Mous haar werkzaamheden regelmatig uitvoert.
Duurzameleverancier.nl	Duurzame leverancier staat voor een duurzame bedrijfsvoering. Het initiatief ondersteunt organisaties om duurzaamheid concreet en aantoonbaar te maken. Dit is een platform voor organisaties die investeren in duurzaamheid en een duurzame bedrijfsvoering. Dit initiatief sluit dan ook goed aan bij het beleid en de visie van Mous op het gebied van duurzaam ondernemen. In het digitale portaal van duurzameleverancier.nl kan ook halfjaar de CO ₂ -footprint worden gemaakt.
SWW Stuurgroep Samenwerking WaterschapsWerken	De SWW is een werkgroep waarin waterschappen, ingenieursbureaus, Techniek Nederland en Bouwend Nederland aan deelnemen. Het is een overlegorgaan waarin opdrachtgevers (waterschappen) en opdrachtnemers zitten. Er zijn gekozen beleidslijnen voor duurzaamheid, welke de waterschappen gaan volgen voor de komende jaren.
Offgrid gemaal (i.s.m. gemeente Almelo, TOP Systems en Green Infra)	Mous Pompenbouw Balk BV werkt aan een nieuw soort duurzaam offgrid rioolgemaal. Doel is een rioolgemaal te ontwikkelen dat los staat van het energienet, dus geen toevoer heeft van krachtstroom. De uitdaging ligt vooral in het op laagspanning laten functioneren van het rioolgemaal en de besturing. Op dit moment is er geen toepassing waarbij een compleet gemaal volledig offgrid is bedacht of gerealiseerd. Meer info via: https://mouswaterbeheer.nl/offgrid-(eco)-riool-minigemaal Dit project is mede mogelijk gemaakt door steun vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).
  EUROPESE UNIE Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling Het projectnummer: VI21I007	
CIRCO Circopomp	CIRCO heeft zich ten doel heeft gesteld verbindend te werken aan circulariteit en duurzaamheid. Ze werkt nauw samen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en verzorgt cursussen, seminars en adviestrajecten. Mous werkt samen met CIRCO als het gaat om het hergebruiken van pompen en geborgde afvoer.
MED regeling Mous Energy Drive	Mous Pompsupport investeert in eigen ontwikkelingen zoals de MED (softwaremodule), een energiebesparende regeling waarbij een energiereductie van 30%-50% haalbaar is.

Projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel is verkregen

Er zijn in 2021 geen projecten geweest, die zijn verkregen via aanbestedingen waarbij CO₂-Prestatieladder een eis was of op andere wijze sprake was van gunningsvoordeel.

Kruisverwijzingstabel naar ISO 14064-1:2019 (paragraaf 9.3.1)

De emissie-inventarisatie is opgesteld in overeenstemming met ISO 14064-1:2019. In de onderstaande tabel wordt volgens paragraaf 9.3.1 de referentie weergegeven tussen de rapporteringseisen en de inventarisatie (invulling / referentie).

Normonderdeel	Invulling / referentie
a) Beschrijving van rapporterende organisatie	Managementverklaring en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
b) Verantwoordelijke persoon/personen	Handboek CO ₂ -prestatieladder Mous en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022)
c) Periode waarover organisatie rapporteert	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022) en verslag directiebeoordeling (d.d. 26-07-2022).
d) Documentatie van de organisatorische grenzen	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
e) Documentatie van genoemde organisatorische grenzen en bijbehorende criteria	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
f) Directe GHG emissies gescheiden in ton CO ₂	Procedure 1 en 4 handboek, en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
g) Beschrijving van CO ₂ uitstoot door biomassa	Procedure 1 en 4 handboek, en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022). Er vindt geen verbranding plaats van biomassa.
h) GHG verwijderingen in ton CO ₂	Procedure 1 en 4 handboek, en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022). Er worden geen broeikasgassen afgevangen / verwijderd.
i) Uitsluitingen GHG bronnen	Procedure 1 en 4 handboek, en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022) / geen uitsluitingen.
j) Indirecte GHG emissies gescheiden in ton CO ₂	Procedure 1 en 4 handboek, Emissie-inventaris 2021 en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
k) GHG emissie inventarisatie referentiejaar	Emissie-inventaris 2021 en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
l) Verklaring verandering en nacalculaties van referentiejaar	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022) en verslag directiebeoordeling (d.d. 26-07-2022).
m) Referentie/beschrijving incl. reden voor gekozen berekenmethode	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022)
n) Verklaring veranderingen in gekozen berekenmethode t.o.v. andere jaren	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022) / n.v.t.
o) Referentie/documentatie van gebruikte GHG factoren en verwijderdata	Emissie-inventaris 2021 en energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
p) Beschrijving impact van onzekerheden op accuraatheid GHG emissies en verwijderdata	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
q) Onzekerheden van beoordelings-omschrijvingen en uitkomsten	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
r) Opmerking dat emissie inventaris is gemaakt in overeenstemming met NEN-EN-ISO 14064-1:2019	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
s) Opmerking dat emissie inventarisatie is geverifieerd incl. type verificatie	Energiemangementplan (d.d. 19-07-2022).
t) De GWP-waarden die bij de berekening zijn gebruikt, evenals hun bron.	n.v.t.